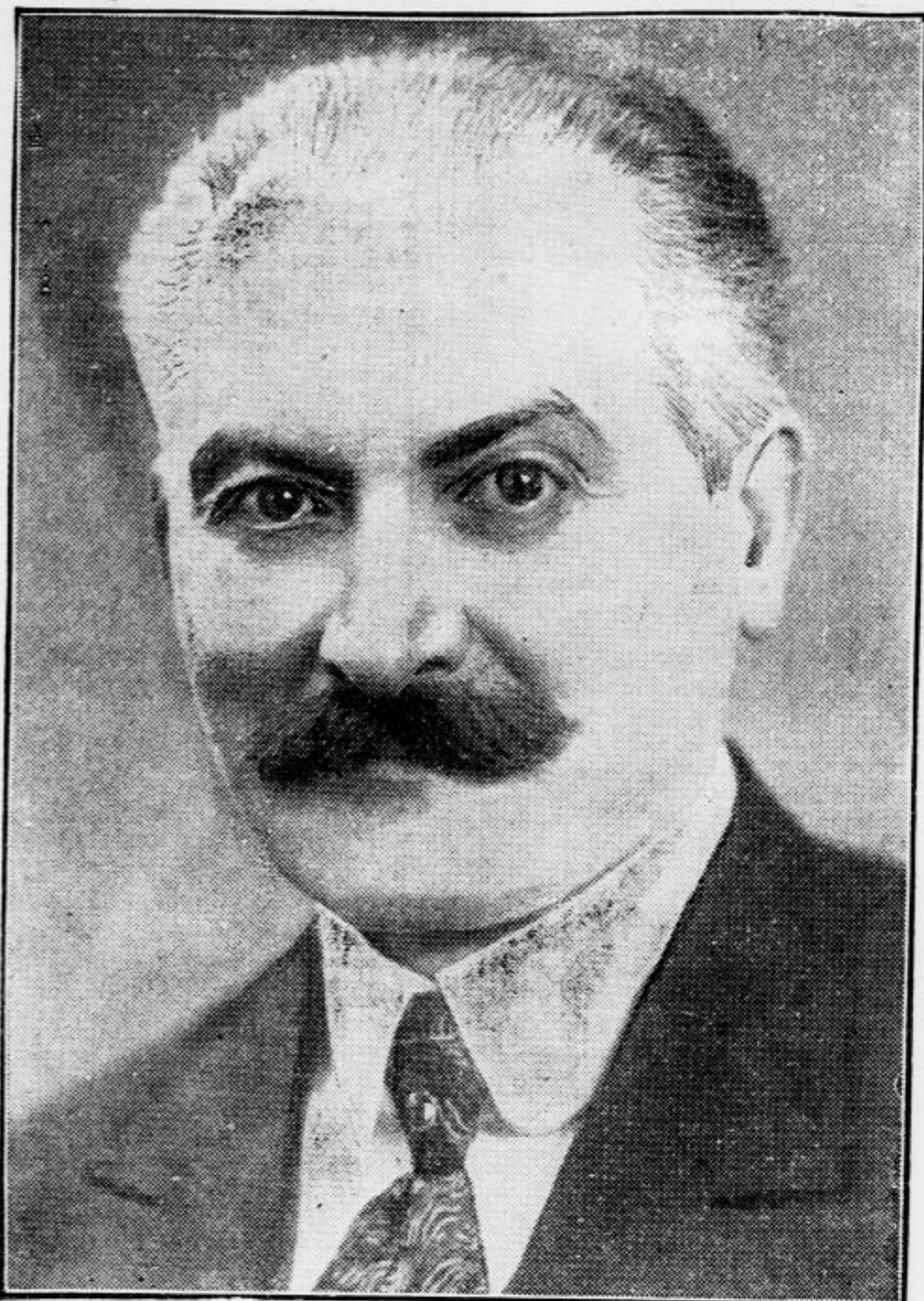

Iz življenja in sveta

Novi predsednik Francije

Albert Lebrun

Pojče rastline

V dobi čudovitih raziskav biološke vede nas sicer ne presenečajo še tako nenavadne trditve, vendar bo marsikdo zmajel z glavo, ko bo prečital gorenji naslov. Seveda si ne sme predstavljati, da je kakšna gladiola na cvetlični mizi ali vrba žalujka ob potoku sposobna oglašati se nenadoma s kakšno veselo ali otožno popevko — da pripravimo rastline do petja, potrebujemo marveč zelo komplicirano aparaturo z elektronskimi, ugašenimi nihalnimi krogi, kondenzatorskimi ploščami in stičnimi pridobitvami moderne tehnike, rastlina sama pa mora rasti in to rast zabeležiti aparaturo v obliki zvokov.

Na ta način je mogoče dobesedno slišati, kako trava raste. Takšen eksperiment so pred kratkim predvajali v dunajskem radiu in je travna bilka rasla s svetlim zvenenjem. Tisti, ki se zanimajo samo le za prozaično, koristno stran takšnih poskusov, pa pridejo tudi na svoj račun, kajti v najnovejšem času jih delajo z namenom, da bi izboljševali — letino.

Kako to? Zelo preprosto. V prejšnjih časih so morali uporabnost vsakega novega sredstva za izboljševanje letine preizkušati z dolgotrajnimi, dragimi poskusi, ki vrhu tega niso bili vedno zanesljivi, profesorja Reich in Förster v Göttingenu pa

delata to stvar sedaj drugače. Vsak se še spominja senzacionalne vesti, da pospešuje vplivanje električnega polja rast žita in drugih kultur. Mnogi so bili, ki so tej trditvi oporekali in ker je bilo nemogoče ugotoviti to vplivanje z vso točnostjo, je ostalo vprašanje sporno. Sedaj pa je mogoče po višini zvoka, ki ga povzroča rastlina s svojo rastjo v aparaturi, določiti natančno, da-li hitreje rase ali ne.

Ključke žito vidjajo v aparaturi. Zazveni visok glas, ki se ne spreminja ne po višini ne po moči. Bilka rase torej enakomerno, vsako sekundo se dvigne nje vršček za desetstotinsko milimetra višje. Hipoma zažari kremenčeva svetilka: bilka okameni od strahu, zvok preneha — in ž njim rast. Po desetih sekundah se zvok znova oglasi — rastlina se je zbrala in rase dalje. Toda zvok je po višini drugačen nego prej, brzina rasti se je spremenila. Postala je trikrat večja pod vplivom kremenčevke: tri desetstotinske milimetra na sekundo. Na tako preprosto način, v kratkem času in z neprimerno manjšimi izdatki je mogoče ugotoviti, kaj rastlini prija in kaj ne. Göttingška raziskovalca sta na ta način dokazala, da električni tok rastlini res prija, seveda mora imeti svoj določeno napetost, jakost in smer.

Flohr na Holandskem

Češkoslovaški šahovski mojster Flohr se je vrnil s Holandskega v domovino in pripoveduje zanimivosti o svojem sprejemu med obzirnimi in gostoljubnimi Holanci. Pred odhodom je bil Flohr pozabljen vizum na holandskem konzulatu v Pragi. Na meji pa je kontrola zelo stroga. K sreči se je domislil, da ima pri sebi poziv šahovskega mojstra Euweja in je pisno predložil kot izkazilo obsejnu komisarju, ki se je zelo čudil, da bo Flohr igral šah z Euwejem.

Holandski listi so objavili sliko Flohra in Euweja, ki stojita drug poleg drugega. Euwe je velik, Flohr pa majhen. Zato je slika zbujala še večjo pozornost. Pod sliko pa je bil napis: Velikega moža je premagal mali deček. Pri osmi šahovski partiji, ko je grozila Flohru izguba, pa so Holanci sklenili, da v tem primeru ne bodo ploskali svojemu rojaku, če zmaga, ker bi takšna stvar lahko napravila neprijeten vtis na tujega gosta.

Končno je imel Flohr priliko spoznati gentlemanstvo holandske policije. Šel je osebno na policijsko ravnanje, da bi dobil dovoljenje za podaljšanje bivanja na Holandskem. Ko se je predstavil službojemalemu uradniku, mu je ta odvrnil: »Prihodnjič se vam ni treba osebno truditi k nam. Stopite kar v hotelu k telefonu in povejte, da želite podaljšanje, ki vam ga bo ravnanje dostavilo naravnost v hotel.«

Turkestanski kan

Policija v Lincu je prejela 30-letnega trgovca Azisa Bulata-Rakinoviča iz Turkestana, ki je s svojim sigurnim nastopom umel parati vsakogar, ki mu je prišel pred oči. Po neki verziji je uretanec sleparski pekovski pomočnik iz Bantaluke, ki se je v Avstriji izdal za ruskega kneza, ki so ga boljševiki pregnali iz domovine. Ljudem se je predstavljaval za turkestanskega kana. S tem naslovom si je umel pridobiti zaupanje tudi v tistih krogih, ki bi ga sicer odbili.

Več let se je ta »turkestanski kan« pod lažnim imenom potikal po Avstriji in pripovedoval zlagane istorije o svojem življenju v Rusiji, kjer je prišel od vse premoženje. Prišel je tudi predavanja, ki so bila izvrstno obiskana in so mu prinesla več stotisoč Din. Slednjič ga je policija razkrinkala, aretirala in ga ekspedirala čez mejo.

Moderna medicina

Roentgenovi žarki proti krvavitvam. Na zadnji seji dunajske zdravniške družbe je dr. Borak predstavil več pacientk, ki so trpele zaradi težkih krvavitav. Operacija je bila v teh primerih izključena. Dr. Borak je napravil poskus z Roentgenovimi žarki, ki so imeli ta uspeh, da se je krvavitvenje ustavilo. Isto mu je uspelo tudi v drugih primerih.

Nenavaden poskus samomora.

Primarij dr. Suchanek je poročal na isti seji o mladem človeku, ki je v obupu pregrizel britve in jo porzil. Večji del britve mu je ostal v požiralniku. Z Roentgenovimi žarki so natančno določili lego nevarnega orodja, potem so ga z zakrivljenimi kleščami potegnili iz požiralnika, ne da bi tega niti najmanj ranili. To je bil eden najbolj nenavadnih poskusov samomora, ki so ga pa kirurgi preprečili z veliko spretnostjo.

Novo sredstvo proti angini.

Prof. dr. Bussen in prof. dr. Marschik sta poročala o novem pripomočku za zdravljenje angine. Ta pripomoček je sulfosalicilna kislina, ki uničuje povzročitelje gniljave, a tudi bolezenske glivice, kakor bacile dave. Navedeno sredstvo se uporablja v enoprocentni raztopini enostavno za grgranje in izpiranje ust ter učinkuje zelo hitro.

Zaroka zračnih rekorderjev

Angleški letalec Mollison, ki je v rekordnem času preletel iz Anglije v Capetown in Amy Johnson, znana po svojem tveganim rekordu v Avstralijo, sta se zarčila.

Izumitelj »smrtnih žarkov«

Često se razširjajo vsakovrstne pravilice o eksperimentalni uporabi tako zvanih »smrtnih žarkov«. Pred časom nekdo so na doželni cesti pri Schandavu uslavljali baje avtomobile. To je bila pravilica. Pač pa živi kemik, ki smrtno žarke proizvaja, in sicer v svojem laboratoriju v bližini Berlina. To je kemik Kurt Schminkus. Naziv »smrtnih žarkov« je za njegove žarke prav za prav napačen. On sam jih imenuje kemične žarke.

Z njimi mu je uspelo, da je zažgal eksplozivne snovi na razdaljo 80 m, n. pr. lovske naboje. Izumitelj je prepričan, da se mu bo isto posrečilo na veliko večje razdalje.

O kemičnem in električnem izvoru svojih žarkov noče ničesar povedati. Navadna električna izžarevanja se nimajo eksplozivne sile. Schminkus jih torej spreminja. Kako, to je njegova skrivnost.

Zakon med inozemci in Rusinami

Inozemcem v Rusiji se obeta raj brez primere. Če hoče inozemec vzeti Rusinjo za ženo, mu tega sovjetska vlada niti najmanj ne brani. Nasprotno, priznava zvezo in mu tudi dovoljuje, da se lahko loči od žene kadar mu je drago. To je ena stran medalje. Druga je ta, da sme ostati vsaka Rusinja, ki vzame inozemca za moža, ruska državljanica, vendar pa nima pravice zahtevati potnega lista za inozemstvo! Na ta način postane zakon inozemca z rusko državljanjo nekakšen perzijski zakon, t. j. Rusinja sme ostati inozemcu žena, a samo tako dolgo, dokler se ta muži v Rusiji, kajti čim prestopi državno mejo, mu ne sme slediti in je mož avtomatično rešen zakonskega bremena.

Brez žene in doma

Deportiranci z argentinske križarke »Chaco«, ki jih je ladja kot zadnje odložila v poljski Gdyni, nakar jih je prevzela v varstvo poljska policija.

Po izvolitvi

Predsednik Lebrun se pelje v spremstvu ministrskega predsednika Tardieuja iz Versaillesa v Pariz.

Spomin je izgubljen

Te dni v naših jutranjih urah so našli v dunajškem mestnem parlu mladenčca, ki je taval okrog, kakor da ni pri jasnih pameti. Stražnik, ki ga je opazil, se mu je približal z vprašanjem, česa išče tam okoli. Mladik mu je na ta vprašanja tako čudno pogledal, da se je stražnik zlo potrebno odvesti ga na policijski komisariat.

Tam ga je načelnik dr. Graf, ki je imel službo, začel spraševati po imenu in stanovanju in je dobil od mladenčca nepričakovan odgovor, da je pozabljen, kako se piše in kje stanuje. Niti svojega poklica ni mogel povedati, prav tako ni vedel, kdo so njegovi starši, bratje in sestre in če jih sploh ima. Komisar je izprva mislil, da mu je usoda službe privedla v roke simulant. Šele pozneje, ko je začel mladi mož govoriti, da se je sprehajal po mestu in da je bil zelo razburjen, je prišel komisar do sklepa, da se je mladenčca morda kaj primerilo, kar ga je oropalo spomina. Zato mu je prigovarjal, naj leže spat, da se bo mogoče naslednji dan domislil tega, kar mu tedaj ni v spominu. Toda tudi naslednji dan niso mogli od njega izvedeti mnogo več kakor pri prvem zaslišanju. Torej je pokazal komisariatu iduš in znak nekake dunajskega športnega kluba, na perlu pa so odkrili črke J. W. Na podlagi tega je začela policija polizevati dalje.

Mladenčca je preiskal tudi policijski zdravnik, ki je ugotovil znake histerične amnezije, nakar so mladenca oddali psihiatrski kliniki. Kmalu nato se je na policijskem komisariatu Mariahilf javil trgovec z imenom Weiss, ki je povedal, da je prejšnji dan izgubil svoj 17-letni sin Willy Weiss. Policija mu je naročila, naj gre na psihiatrsko kliniko, kar se je zgodilo. Tam je trgovec spoznal v najmlajšem interniranu svojega izgubljenega sina.

Kako je prišlo do tega, da je mladenčca pozabil svoje ime, stanovanje in drugo. Prejšnji večer je bil odšel v predmestni kino, kjer je gledal film »Frankenstein«. Ta trak vsebuje celo vrsto grozljivih prizorov, ki so tako učinkovali na 17-letnega fanta, da je zaradi razburjenja dobil živčni sok, ne da bi se tega zavedal. Kateri prizor ga je tako razburil, pa ni mogoče ugotoviti. Zdravniki, ki so ga preiskali, domnevajo samo to hipotezo, ki edina more tolažiti to, kar se je zgodilo.

Smrt v zraku

Pri poskusu, da bi ameriški zrakoplov »Alcon« pristal na Campu Kearneyu, se je primerila nenavada nesreča. Zrakoplov, ki se je bil že oprijel jambora za pristanje, je močan sunk vetra odrgal in ga ponovno dvignil v zrak. Pri tem so odleteli v zrak tudi trije mladi možje, ki so držali za vrvi in vlečli zrakoplov k tlu. Dva izmed njih je veter dvignil v višino 70 m, odkoder sta padla zopet na zemljo in se ubila. Tretji je imel več vztrajnosti in je rešil svoje življenje. Potegnili so ga v gondolo po dveh urah mučne borbe med nebom in zemljo.

Amerika pred delavskimi nemiri

Kakor poročajo iz Washingtona, je izjavil predstavnik ameriške Delavske zveze Mac Grady, da grozi Ameriki prav resen upor 8 milijonov brezposelnih. Do tega upora bo prišlo, če ne bo podzela vlada pravočasno ukrepov za zaježitev brezposelnosti. Vse govori, da je delavstvo v Ameriki prežeto z duhom komunizma, so brez podlage. Politika je ameriškim delavcem deveta brigada; gre jim samo za kruh.

Istčasno je izjavil tajnik za socialno politiko v Pennsylvaniji, da stoji država pred nepopisno gospodarsko in socialno krizo. Trije milijoni ljudi živijo brez dohodkov, en milijon ljudi je izročeni na milost in nemilost mogotcev, ki plavajo v denarju. Takisto je izjavil ravnanatelj dobrodelne pomoči v Chicagu, da je samo v tem mestu 700.000 brezposelnih in da zadostujejo sredstva, ki jih ima dobrodelna blagajna za njih podpiranje, samo še do 15. julija. Kaj bo potem, ko se ne bodo razdeljevale več podpore, ve samo bodočnost, ki pa je vsa temna in črna.

Knjižnica zadnjega ruskega carja

V Luzernu bo 14. junija zanimiva dražba knjižnih redkosti. Na licitacijo pride kolekcija vojvode Alberta Saškega in dr. Alberta Fidorja ter knjižna zbirka zadnjega ruskega carja. Med drugimi redkosti te dražbe zbujajo posebno pozornost prva izdaja na pergamentu napisane »Summe« Tomaža Akvinskoga.

Nabor za ženine in neveste

Madžarskemu parlamentu je predložil poslanec Meško predlog, naj bi se uvedla za vse novoročence obvezna zdravniška preiskava pred poroko. Brez tega dovoljenja naj ne bi nihče dobil dovoljenja za zakon. Zbornica bo o predlogu razpravljala v prihodnjih sejah.

Ena prvih dolžnosti

Lebrun polaga venec na grob Neznanež vojaka.

Ledne dobe v Afriki

Malo čudno je slišati, da je imela tudi najbolj vroča celina, Afrika, svojo ledeno dobo kakor Evropa, a prof. Hummel pravi v neki svoji razpravi, da so sledovi celo več takšnih dob tukaj pogostejši nego kje drugje.

So danes so v Afriki ledeniki, kakor na Kilimandžaru, ki segajo do 4600 m. V ledeni dobi so segali še 1000 m nižje. To dokazuje številne ledeniške groblje in drugi sledovi. Ledeni dobi je imela Afrika v ogledni dobi, ko je bila Evropa pokrita s tropeškimi pragozdovi. Led se je kopičil na severu in vzhodu in se pomikal proti jugu, na jugozapadu pa je dosegal morje. Raziskovalci so ugotovili sledove še starejših ledenih dob v Afriki in celo znamenita Miza gora pri Kapskem mestu ni baje nič drugega nego delo staropaleozojskih ledenikov. Po Hummlu je črna celina doživela kakšnih pet ledenih dob, ki jim vzroka za danes še ne poznamo.

Velika dedščina

Pred nekaj dnevi so ameriški listi zabeležili novico, da je okraj Oceana umrl nemški pisatelj baron v. Auerswald, ki je zapustil dvajset milijonov gotovine. Baronec se je bil pred dvajsetimi leti oženil s hčerjo nekake ameriškega iskalca zlata. Iz tega zakona sta se rodila dva otroka, deklica in deček, ki sta sedaj obveščena, da podedujeta po svojem dedu z materne strani, ki je umrl v Kaliforniji, 12 milijonov dolarjev. Rodbina Auerswald je tudi v sorodu z nemškim državnim predsednikom Hindenburgom.

Srečna dedična

Klarisa Auerswald-Meehl, ki je s svojim bratom podedovala 12 milijonov dolarjev.

Poln želodec, neredna vrenja v debelem črevesu, odebelelost jeter, zastajanje žolca, bodljaje, tesnobe v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane in oči. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovo« rodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Zaprla je oči, kakor bi hotela pregnati to strašno vizijo. Toda takoj ga je spet pogledala in drhte rekla:

»Vem, da po spletkah in zvijači še nedolžne obsojajo. Poznam vas in vem, da ste zmogli največjih podlosti. Vem pa tudi, da Jehana Hrabrega ne boste nikdar dobili v pest.«

»Nu,« se je zmagoslavno zasmejal Concini, »to te je torej mešalo. Dobili so ga že v pest in zdaj že ždi za zapah. V nekaj dneh bo kaznovan, kakor kaznujejo ljudi, ki se upajo dvigniti meč zoper samega... kakor kaznujejo morilca,« se je popravi.

Divje poželenje, da bi ji zadal udarec, ki bi jo zadel v živo, ga je tako premotilo, da je pozabil na previdnost. V poslednjem trenutku se je spomnil, da o kraljevi smrti še ne sme nič vedeti...

Toda udarec je zadel. Bertille je omahnila. Morala se je opreti ob naslanjač, da se ni zgrudila. Mislija je, da je kralji, ki je obljubil milost za njenega izvoljenca, dano besedo poizvil.

Concini ni umaknil pogleda z nje. Skušal je skriti veselje, ki ga je nenadoma prevzelo, toda ni ga mogel. Tedaj pa je začel trušč. kakor bi stotnja vojakov vdrla v hišo. Ves besen se je obrnil in zagledal klateže, ki so pravkar odprli vrata v sobo. Presenečeno je zajekal:

»Kaj iščete, tepci?«

Kaj so iskali? Čuli so, da je govoril Concini o njihovem poglavarju in vedeti so hoteli, kaj mu hočejo. Prisluskovali so pri vratih in čuli, da je Jehan, ki so ga še pred dvema urama videli svobod-

nega, v ječi in da mu grozi smrtna kazen. Da, če bi bil to pred dvema urama vedeli, ga ne bi bili dobili! Življenje bi bilo duki zanj! Zdaj pa so hoteli zvedeti, zakaj so ga prišli in kje je.

Concini je grozeče stopil k njim in vprašal:

»Kaj vohunite? Izginite! Takoj, brez besed!«

Klateži so se spogledali. Ali bi ubogali? Ne! Hoteli so se mu že upreti, tedaj pa se je sam premislil in rekel:

»Ne, počakajte... Počakaj, Escargasse, in v nekaj besedah ponovi, kar si mi prej v kabinetu povedal.«

»Gospod, povedal sem vam, da se je zgodil strašen zločin in da smo videli, kako so zločinca prišli in ga po stari navadi neoklikani premečkali.«

Concini se je obrnil k Bertilli, da bi na njenem obrazu presodil učinek teh besed. Tedaj pa so se obrzi klatežev, ki so videli, da jim Concini kaže hrbet, nenadoma izpremenili. Odkimavali so in jasno kazali Bertilli, da te besede niso resnične.

In Bertille jih je tako zelo razumela, da je moral Concini, ki je že mislil, da jo je premagal, ugotoviti, da se je pošteno urezal.

Naglo se je spet obrnil in pogledal po klatežih. Bili so spet mirni, kakor bi okameneli, skoraj bi rekli, dostojanstveni. Namršil je obrvi in jih vprašal:

»Zakaj pa niste šli ven, ko sem vam pomignil?«

»Nismo videli, gospod.«

Concini jih je nezaupno premeril od nog do glave.

»Ne maram raztresenosti v službi. Naj bo za to pot, toda drugič, gorje vam! Zdaj pa pojdite v pritličje in se vrnite le, če vas pokličem. Ven!«

Šli so. Za njimi je Concini na stečaj odprl vrata in prisluskoval. Ničesar ni čul razen škripanja škornjev na stopnicah. Nato je dvakrat obrnil ključ in zagodrnjal:

»Jutri bom z njimi obračunal. Na vem, ali jim lahko še zaupam.«

Jei je hotel po sobi in neprestano gledal po Bertilli. Ni vedel, kaj naj stori.

»Razbojnikova ljubica,« je zamrmral. »Zakaj bi se pomisljal?«

Odločil se je, da napravi konec.

»Ali ste premislili moje predloge?« jo je vprašal.

»Vi ste mi kaj predlagali? Vi?«

Prebledel je in se ugriznil v jezik. Skomignil je z razmeni, kakor bi hotel reči, da ji bo že poplačal to predrznost. Delal se je neumnega in ji rekel:

»Prav, ponovil bom. Pomujam vam sto tisoč zlatnikov, krasno opremljeno palačo in naslov, ki si ga sami izberete. Pomujam vam bisero, kolikor si jih boste želeli. Poslušajte in ne razburjajte se! V zameno želim, da bi vas smel obiskovati, kadar se mi bo zabelo. Ljubim vas... morda boste tudi vi mene vzljubili? Recite »da« in takoj se vam na stečaj odpro vrata. Recite!«

Stopil je k njej, toda umaknila se mu je. Ko je videla, da ne bo odnehal, je spet pograbila bodalo.

»Ostanite, kjer ste!«

Ubogal je in ponovil:

»Odgovorite mi!«

»Vprašali ste me, ali me je pred vami groza. Odgovorila vam bom: več kakor groza. Preziram vas! Ljubša mi je smrt kakor vaš dotik.«

»Vzlic temu boš moja!« je vzklisknil Concini.

Pognal se je proti njej. Bertille je udarila. Toda z očmi je sledil slednji njeni kretnji. Skočil je v stran in udarec je zadel v prazno. Preden se je zavedla, jo je zgrabil za roko in ji jo stisnil, da je kriknila. Izvil ji je bodalo, da je z glasnim žvenkom padlo na tla.

Brcnil ga je pod posteljo in se zarežal. Pograbil jo je okoli pasu in kakor v omotici zajekal:

»Razbojnikova ljubica,« je zamrmral. »Zakaj bi se pomisljal?«

Iz Prekmurja

pm— Nevaren cigan, Meninger Alojz, cigan iz Ropce, je nevaren človek, zlasti tuji imovini. Ni še dolgo tega, kar je predsedal večji kazni, pa ga je že zopet anelo v evidenci orožništva. Vlamjal je posebno v murskosoboški in dolnjelendavski okolici, seveda ne sam, ampak v družbi s svojimi pajdasi. Svoj delokrog je prenesel celo onstran državne meje. Izvršil je večji vlom v Gleichenbergu in se s plenom vrnil domov, kjer ga je pa naše orožništvo kmalu zasledilo in ga spravilo na varno. Pomlad in mesec maj pa imata svojo moč tudi za tesnimi jetniškimi zidovi. Polastilo se ga je hrepenenje po prostosti. Ker so pa vrata bila le preveč močna in je imelo okno predebele železne križe, si je hotel izbrati pot skozi zid. Odrgal je polico od stene, izrval močen kavej in je začel kopati v zid. Imel pa je smolo, da ga je ječar zapazil in ga je s pomočjo drugih zvezal in ga spravil v samotno celico. Te dni pa je bil prepeljan v Maribor, kjer bo varneje spravljen.

pm— Z nožem v prsa. Na vnebohod je bilo v gostilni pri Bokarju v Gor. Slavečih precej življenja. Posebno fantje so bili glasni. Prisoten je bil tudi neki Stertek, ki je bil posebno neprijeten. Ker je bil že malo vinjen, je začel loviti fante in izkušal izživiti pretek. Ker so ga vsi poznali, so se mu rajši umaknili. Situacija pa je postajala kljub temu kritična, zaradi tega je 20-letni hlapec Markač Oton iz Dol. Slavečev začel miriti Sterteka in ga spravljati domov. Seveda so ostale njegove besede bob ob steno. Ko je Markač videl, da je vsaka beseda odveč, se je hotel odstraniti. V tem trenutku pa je že stal Stertek pred njim in mu odprti nož zasadil v prsa. Po zločinu je sirovec pobegnil. Nož je prezezel prsni koš in nevarno ranil pljuča. Markač je ranjen pograbil v bližini ležeči kolec ter hotel za napadalcem. Ze po nekaj konarkah se je brez zavesti zgrudil. Prepeljali so ga v bolnico.

Iz Ptuj

j— Državna realna gimnazija priredi danes ob 18. v gimnaziji v igralnici Dijaškega doma zaključni pevski in muzikalni koncert, pri katerem nastopijo s svojimi točkami nevti posameznih razredov in orkester Dijaškega doma. Pridite!

j— Breg pri Ptuju dobi zvočni kino. Aparatura se bo instalirala v Strachillovi hiši. Zvočni kino bo vodil g. Rozman s Prevalj. Ptuj sam takega kina še nima.

j— Dobavo gramoza za banovinske, subvencionirane in kolodvorske cestne ceeste razpisuje sreski cestni odbor, in sicer: za ceste v ptujskem okraju, levi breg Drave, za 23. t. m. ob pol 9, in 24. t. m. ob pol 9, za ceste v ptujskem okraju, desni breg Drave, v pisarni sreskega cestnega odbora v Ptuj, a 25. t. m. ob 8. v dvorani pri Skorčiču v Ormožu za vse ceste v ormoškem okraju. Drazbali se bodo skupaj delo, dobava in vožnja gramoza povsod, kjer nima cestni odbor svojih prodnih jam. Do določene dneva in ure se bodo sprejemale tudi pismene ponudbe, ki morajo biti kolkovane s 100 Din. Vsak ponudnik mora položiti 10-odstotno kavcijo. Podrobnejši pogoji so na razpolago pri cestnem odboru.

j— Komisija za pregled hiš glede na varnost pred požari je po 25 dnevih končala svoje delo. Rezultat tega pregleda je, da vlada v našem mestu velika brezbriznost. Komisija je pregledala 505 hiš in je ugotovila pri 241 hišah nedostatke. Predvsem dimniki niso zgrajeni, kakor zahtevajo predpisi glede na varnost pred og-

njem. V raznih hišah je tudi ugotovila, da so stopnice, ki vodijo v podstrešja, zalozene z razno ropotijo, tako da bi bilo v primerih požarov težko priti na podstrešje. Za odpravo teh nedostatkov bo moral skrbeti mestni magistrat. Da pa ne bo ostalo vse samo na papirju, se priporoča naknadna revizija. Želeti bi pa bilo, da se k tej komisiji pritegne tudi mestni fizik, ker so se v raznih hišah ugotovili higijenski nedostatki.

j— Tiskovine za registriranje obrti so sedaj dospale in se dobijo pri mestnem načelnstvu, kjer je tudi vložiti zadevne prijave dnevno od 11. do pol 14. Prijavam je treba priložiti originalne obrtne liste in po tri preise.

j— Zaradi nagovarjanja h krivi prišegi huda pokora. Tukajšnji agent G. J. je pred več meseci očrnil v neki zadevi pri mestni občini stranko Ano Širčeva. Zaradi te obdolžitve je Ana Širčeva vložila proti imenovanemu zasebno tožbo, vendar pa je bil G. J. zaradi pričevanja nekega K. A. oproščen od tožbe. Priča Kopsa se pa je že naslednjega dne javil pri sodišču, ker ga je pekla vest, in je izjavil, da je kot prič pod prisego govoril neresnico. Državno tožilstvo v Mariboru je nato vložilo proti G. J. in K. A. obtožnico zaradi zločinstva po § 144/II. k. z. G. J. pa tudi po § 34/I. Obsojena sta bila: G. J. na 6 mesecev, K. A. pa na 4 mesece zapora.

j— Izmišljen vlom. V aprilu smo poročali, da je iz kovčega v nezaklenjenem stanovanju Jožefa Arnejčiča, posestnika v Skorišnjaku v Halozah, izginilo 26.750 Din in nekateri predmeti. Orožništvo v Zavrču je zadevo marljivo zasledovalo, nikakor pa ni moglo izslediti vlomilca. Pri hišni preiskavi so slednjič orožniki našli predmete, o katerih je Arnejčič prej trdil, da so mu pri vladu izginili. Arnejčič je pri zaslišanju kmalu začel v protislovja in priznal, da si je vlom le izmisli, ker so ga razni, kredita željni ljudje, ki so vedeli, da ima denar, vedno nadlegovali za posojila. Da napravi temu konec, si je izmisli vlom. Zegovarjati se bo moral pred sodiščem.

Iz življenja na deželi

BLEJ. Zvočni kino Bled bo prikazoval danes ob pol 21. in za binkošti ob 15., pol 18. in 21. kolorirani nemški vefilm Trader Horn (Klic pragozda), Foxov tednik in domači film.

SEVNICA OB SAVI. Kino v Sokolskem domu bo predvajal drevi in v nedeljo 15. t. m. popoldne in zvečer film »Onstran življenja«, prirejen po slavni Tolstega drami »Živi mrtveci«.

SLATINA RADENCI. Sokolska četa je uprizorila v nedeljo svojo prvo igro, in sicer »Glavni dobitek«. Ta veseliga je vendar tudi poučna, posebno v teh časih, ko vse hrepeni po denarju. Režijo je vodil g. Pahor, ki je tudi sam dobro igral glavno vlogo. Ostalim kot novincem gre vse priznanje. Po igri je zaigrala sokolska godba, tudi prvič, in je pokazala, da naglo napreduje. Obsojamo tiste »neznance« pri Kapeli, ki imajo menda edino zabavo, da sproti strga vsak plakat ali razglas, ki ga nalepi sokolska četa. Uprava razpolaša s precejšnjimi dokazi o tem kulturnem početju in naj se nikdo ne čudi, če se bodo Sokoli morali braniti na način, ki falotom ne bo všeč. — Igna »Glavni dobitek« se ponovi v Gornji Radgoni, a čisti dobitek gre v potni fond članstva, ki se bo udeležilo zleta v Pragi.

BREGANA. V nedeljo 8. t. m. se je vršil v prisotnosti zveznega in župnega delegata slavnostni občni zbor gasilnega

društva v Bregani, ki ga je vodil predsednik g. Franc Jelinek. Po podanih poročilih funkcionarjev je bil izvoljen za malimi izpremembami stari odbor. Sledilo je izročitev odlikovanj: Gg. Jelinek Franc, Hribar Ivan, Novak Franc, Fuke Miško, Jazbinski Stefan in Rozijan Franc so bili odlikovani s srebrnimi kolajnam: gg. Vugrinec Josip, Matijašič Mijo in Petrič Miko pa z bakrenimi. G. Franc Jelinek, ki že 18 let predseduje društvu, je bil odlikovan z zlato kolajno Českoslovaške gasilne zveze.

KALEFLUID

fiziološki ekstrakt iz življenjetvorne želez močne in zdrave živali Kalefluid jači živčni sistem in krepi organizem. Uporablja se pri izmučenosti, pri oslabiljenju živcev, pri polni nevrasteniji. Kalefluid se prodaja v lekarnah in drogerijah. Brezplačno pošljemo detajlno literaturo. Zahtevajte jo od: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš Marković. 5105

Odobreno od ministarstva socialne politike in narodnega zdravja S. br. 5900 od 28. III. 1932.

Naznanilo

Centenemu občinstvu naznanjam, da sem opustil gostilno Tratinik ter sem se preselil na BREG št. 2, kjer točim vsakega dobro znana zdrava in naravna dalmatinska vina iz lastnih vinogradov. Črno, belo, rdeče vse po Din 10.—, čez ulico 2 Din ceneje. Se priporoča

A. SUNARA.

POZOR!

POZOR!

Otvorite nove restavracije pri „Roži“ V LJUBLJANI, ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 6.

V novo preurejenih prostorih se bodo točila od dne 16. maja dalje po znižanih cenah, najboljša štajerska, dolenska vina, zlasti cviček iz Gadove peč, da se uresniči pregovor: Za čašo vina rujnega, pošten kristjan življenja da! Vedno gorka in mrlja jedla.

Za obilen obisk se priporoča

Nova restavracija „Roža“ ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 6

5960

Razpis

težakih, zidarskih, železobetonskih in kanalizacijskih del pri zgradbi palače mestne hranilnice in Radovljici in istih del za bazen novega kopališča v »Obli gorici«.

Podatki so na vpogled ob uradnih urah (8.—14. ure) v uradu Mestne hranilnice v Radovljici.

Termin za izročitev konkurenčnih ponudb je do 25. maja ob 14. uri.

RADOVLJICA, dne 12. maja 1932.

5864

Gradbeni odbor.

Dva gospoda

sprejem na stanovanje s hrano in oskrbo v Rožni ulici št. 27/II. 17341-23

Radio

Izveček iz programov

Sobota, 14. maja.

LJUBLJANA 11: Otvoritev razstave Glasbene Matice (prenos iz Narodnega doma). — 12: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Gimnastične vaje. — 19: Angleščina. — 19.30: Govorniške vaje. — 20: Opera »Mala Florami« na ploščah. — 22: Čas, poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

Nedelja, 15. maja.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvenega koncerta iz frančiškanske cerkve. — 10.30: Versko predavanje. — 11: Plošče. — 11.30: Gallusov koncert pevskega zbora Glasbene Matice. — 12.30: Čas, poročila, plošče. — 15: Prenos koncerta s Kongresnega trga. — 17: Salonski kvintet. — 20: Prenos Bravničarjeve opere »Pohujšanje v dolini šentflorijske iz gledališča. — 22: Čas, poročila. BEOGRAD 11.30: Iz Ljubljane. — 13: Or-

kester. — 17.30: Plesna glasba. — 19: Arija. — 20: Violinski koncert. — 21: Vojška godba. — 23: Ciganska godba. — ZAGREB 11.30: Iz Ljubljane. — 17: Plesna glasba. — 20: Prenos iz Ljubljane. — PRAGA 20.05: Prenos iz Brna. — 21: Veseloigra. — 21.25: Opera. — 22.20: Plošče. — BRNO 20.05: Vojška godba. — 21: Prenos iz Prage. — 22.20: Plesna glasba. — VARŠAVA 18: Popoldanski koncert. — 20.15: Popoldanski koncertni večer. — 22.10: Glasba starih mojstrov. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 9.40: Zborovsko petje. — 11: Simfoničen koncert. — 12: Laha godba. — 13.15: Plošče. — 14.45: Godalni kvartet. — 17.05: Popoldanski koncert. — 19.30: Pesmi in arije. — 20: Dramski večer. — 22.35: Plesna glasba. — BERLIN 20.10: Koncertni večer. — Godba za ples. — KONIGSBERG 19.30: Moderne suita. — 20.10: Vojška godba. — Plesna glasba. — MOHLACKER 19.30: Koncertni večer. — BUDIMPEŠTA 18.30: Klebireke skladbe. — 19.20: Laha glasba. — 20: Sedmograški večer. — 22: Plesna in ciganska godba. — RIM 17: Simfoničen ali komorni koncert. — 20.45: Prenos opere »Sramežljiva Suzana«.

POZOR TOVARNE!

DOBRO VPELJANA AGENTURA S SEDEŽEM V BEOGRADU IN LASTNI HIŠI (SKLADIŠČE) ISCE ZA BEOGRAD IN SRBIJO RAZNA ZASTOPSTVA DOMAČIH TOVAROV 5955

DRAG. SAMARDŽIĆ, BEOGRAD GOSTIVARSKA 39

Razglas o licitaciji

Na podlagi § 23. zakona o narodnih šolah in odobrenega načrta in proračuna ter sejnega sklepa krajevnega šolskega odbora razpisuje podpisani odbor javno pismeno licitacijo

za zgradbo nove trirazredne drž. nar. šole v Strugah na Dolenjskem.

Ponudbe je predložiti do 22. maja 1932. županstvu občine Struge na Dol. v zaprti kuverti.

Načrti, stroškovnik, splošni in tehniški pogoji so na vpogled pri županstvu v Strugah.

Upoštevali se bodo ponudbe, ki bodo nižje od prve nejavne polzkusne licitacije izražene v %. 5928

Krajevni šolski odbor v Strugah na Dol.

V. PIRKER, tajnik.

FRANCO HOČEVAR, predsednik.

Oglasi v „Jutru“ imajo siguren uspeh!

Uslužbenici tovarne Jakša & Co., naznanjamo tužno vest, da nam je preminil naš dobri šef, gospod

STANE JAKŠA

tovarnar

dne 13. t. m. po kratki mučni bolezni.
Ohranimo mu hvaležen in trajen spomin!
Ljubljana, dne 13. maja 1932.

5943

Umrl nam je naš dobri soprog in oče, gospod

Stane Jakša

tovarnar

danes, dne 13. t. m. ob 7. uri zjutraj po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti.
Pogreb se vrši v soboto, dne 14. maja 1932 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Leonišča Stara pot šte. 2 na pokopališče k Sv. Križu.
Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 13. maja 1932.

5911

IVICA JAKŠA, soproga; MARJANCA in ASTA, hčerki in ostali sorodniki.

